Розділ 2. Без слова немає мови, а без мови - книги

Наша мова — безцінний скарб. А. Коваль «Наша мова» (продовження)

Читання

Розділ 2. Без слова немає мови, а без мови - книги

Мета: продовжувати знайомити учнів з українськими письменниками та мовознавцями; викликати інтерес до слова, його походження; навчати помічати незвичайне у звичайному; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Емоційне налаштування.

Доброго ранку, сонечко ясне! Доброго ранку, земле прекрасна! Доброго ранку, дерева багряні! Доброго ранку, квіти духмяні! Доброго ранку, птахи галасливі! Доброго ранку, діти щасливі!

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

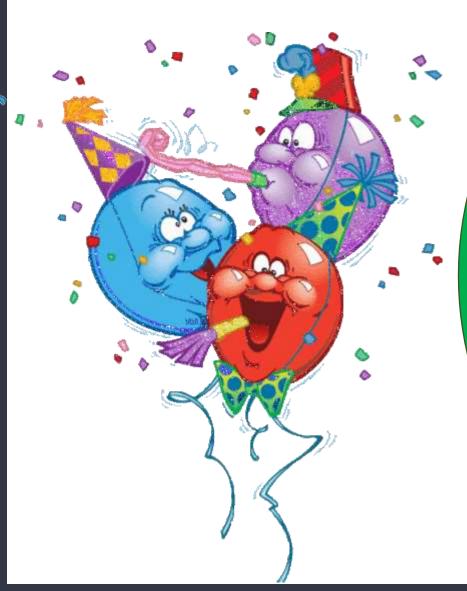
«Понюхайте квітку»

Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Святкові кульки»

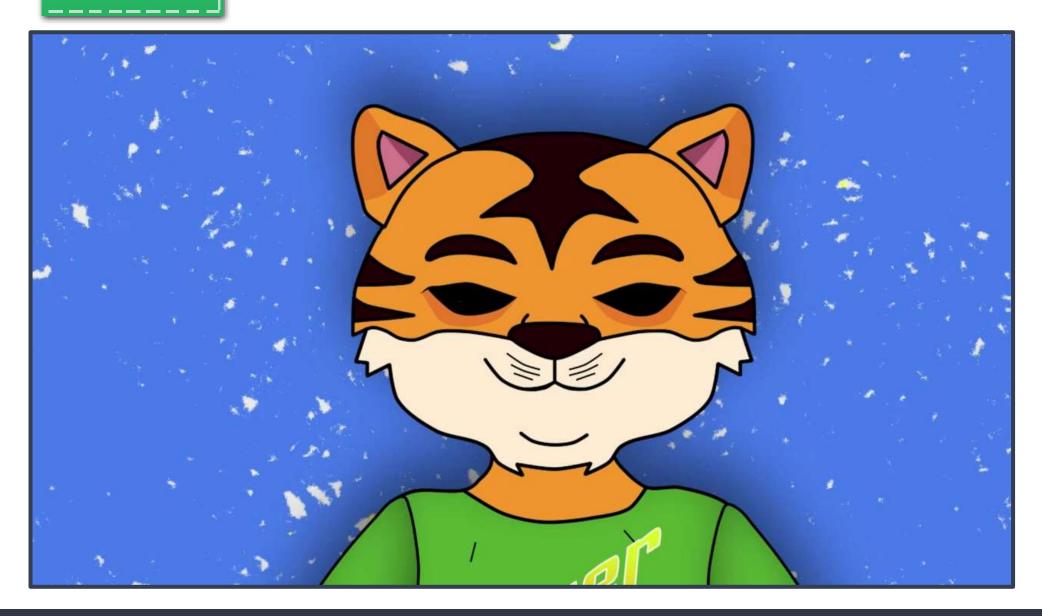
Надуємо кульки.
Для цього робимо глибокий вдих носом і плавно видихаємо повітря ротом, надуваючи щоки.

Сьогодні 27.09.2022

Рухлива вправа для очей.

Сьогодні 27.09.2022

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Мова для нас — явище звичне.

Здається, вона існувала завжди. Але це не так. Українська мова, якою ми зараз розмовляємо, розвивалася протягом багатьох століть. Розвивається вона й нині. Дізнаватися про значення старих і нових слів, їх походження дуже цікаво й повчально. Інколи історія одного слова може багато розповісти про давні події, відкриття, зв'язки між народами.

підручник. **Сторінка**

Сьогодні 27.09.2022

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Досліджуючи таємниці мови, учені відкривають не лише історію слів, а й життя народу, його душу. Захопливі розповіді про те, як приходять до нас нові слова, хто їх придумує, як вони мандрують світом, створила відома вчена-мовознавиця Алла КОВАЛЬ.

Всім. pptx Кова українська школа

Пригадаємо - письменниця Алла Коваль.

Алла Петрівна Коваль -

українська письменниця мовознавець, доктор філологічних наук, професор.

Підручник. Сторінка

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

Чому поява мови докорінно змінила життя людей?

Мова допомагала людям порозумітися між собою, ставала у пригоді нашим предкам їхньому важкому житті. Разом, великим родом, легше було корчувати ліс, місце для посівів, звільняючи разом приручати, а потім пасти худобу. І якщо раніше кожен сам повинен був додуматися до того, як зробити ту чи іншу роботу, то, маючи мову, можна було розповісти

_{Підручник.} Сторінка

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

молодшим про все, передати їм свій досвід.

I тепер кожному наступному поколінню людей не треба було розпочинати все із самого початку.

Мова первісних людей була дуже бідною. Вона складалася з небагатьох слів. Значення кожного такого слова було нечітким, його супроводжували жестами, які допомагали людям порозумітися. Та минали століття, змінювалися люди, розвивалася й мова...

підручник. Сторінка

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

допомагала порозумітися їхньому разом корчувати звільняючи приручати

пасти первісних нечітким супроводжували порозумітися змінювалися розвивалася

Читання оповідання учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- Що для тебе було новим, несподіваним у цій розповіді?
- ❖ Чим мова допомагала людям? Що для тебе є незрозумілим? До кого ти звернешся за роз'ясненням?
- ❖ Поміркуйте разом! Чому поява мови докорінно змінила життя людей?
- **❖** Поставте 2−3 запитання до прочитаного.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Підручник. Сторінка

Дивовижний винахід

А далі сталася подія величезної ваги: люди винайшли письмо. Наше слов'янське письмо знайомі й звичні літери абетки — пройшло довжелезний шлях, поки дійшло Поклав початок цьому один дуже давній і беручкий* народ — фінікійці, які жили за 30 століть до нас. Їхнє письмо запозичили вдосконалили стародавні греки.

Слов'янська азбука була зроблена зразком грецької. До 24 грецьких літер було додано ще 19.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

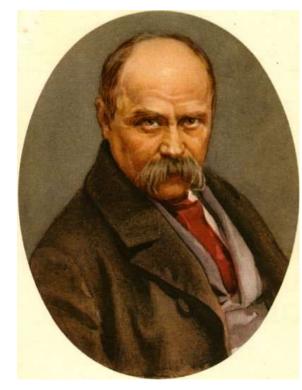
На наші українські землі ця азбука прийшла понад тисячу років тому. Увесь цей час вона змінювалась, аж поки не стала такою, якою ми сьогодні й користуємося. Важко навіть сказати, скільки людей протягом століть доклали зусиль, щоб сьогодні ми з вами могли писати й читати.

Скільки мов на Землі? Вважають, що приблизно 5 тисяч.

Українська мова належить до високорозвинених мов світу. Багато зробили для її вдосконалення письменники та письменниці,

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Тарас Григорович Шевченко

вчені, видавці книжок, газет і журналів, освічені люди різних часів. Почесне місце належить Тарасові Григоровичу Шевченку, який обробив, відшліфував і показав світові дорогоцінне каміння — мову простого, пригнобленого тоді народу України...

Багато нових слів ми запозичили у своїх близьких і далеких сусідів.

Уся наша планета оповита невидимими шляхами, що ними мандрували й нині мандрують слова.

Сторінка

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Аджевсінародивусічасинавчалися одинво дного. Навчаються ісьогодні...

Щоб вільно, невимушено, красиво розмовляти, треба вчитися... Намагатися зрозуміти правила, запам'ятовувати нові слова й прислів'я та приказки, бо це збагачує вашу мову, розповідати вірші, бо це розвиває пам'ять. І тоді, послухавши вас, кожний скаже: «Як прекрасно звучить українська мова!».

Стіна слів. Словник.

Беручкий – дуже працьовитий.

Пригноблений — позбавлений прав, можливості вільно жити.

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

винахід винайшли слов'янське довжелезний фінікійці високорозвинених грецької

відшліфува́в дорогоці́нне каміння оповита неви́димими невимушено запам'ятовування

Підсумок прочитаного. Читання тексту вчителем.

За зразком якої азбуки було створено слов'янську? А) фінікійської; Б) грецької; В) латинської. Зверніть увагу! У цьому тексті йдеться про правдиві події, факти, назви країн, які відомі в науці. Тому такі оповідання є науково-художніми.

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с.21-23.
Прочитайте текст Алли Коваль «Наша мова»,
Підготуйтесь удома до стислого переказу прочитаного.

Пояснення домашнього завдання.

Не забувайте, будь ласка, надсилати виконані завдання для перевірки вчителеві на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN. Робіть це систематично.

